

آبونه شرائطی

میرزا ایچون سنه لکی (۲۵۰) ،
آلتی آیانی (۱۳۰) فروشدر

نسخه می ۵ غروش ، سنه لکی

۵۲ نسخه در

اداره خانه

قسطه و نیده دائره مخصوصه
اخطارات

آبونه بدلی پیشیندر

مسلمه موافق آثار مع المنونیه قبول
اول نور ، درج ایدله بن یازیلر
اطاده اولونماز

مکتوبلرک امضالری واضح و او توناقلی

۱۳۳۶

اخطارات

آدرس تبدیلنده آریجه بش
غروش کوندرملیدر

مکتوبلرک امضالری واضح و او توناقلی

اولمی و آبونه صره نومروسی
محتوی بولنسی لازمدر

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولانلرک
آدرسارینک فرانسزجه ده یازلمسی
رجا اولنور

پاره کوندرلدیکی زمان نه به اثر
اولدینی واضحاً بیلدیرلمسی
رجا اولنور

دینی ، فلسفی ، علمی ، ادبی هفتهاق مجموعه اسلامیهدر

صاحب و مدیر مسئول
اشرف ادیب

باش محرر
محمد طا کف

والله یهدی من یشاء الی صراط مستقیم

اتبعون اهدکم سبیل الرشاد

عدد : ۴۶۵

۲۳ ربیع الاول ۱۳۳۹

جمله

۳ کانون اول ۱۳۳۶

جلد ۱۸

سس ، صولوق چي قماز اولور ، هر کي اور پر مه آير ؛
 او کنيش يردنه نفسله برابر داراير .
 چونکه ميدانده دکل ، سيره باقاندردنه بيله
 عاصمک دنکي هياکل سچياير يوزرله .
 شيمدي ، صاغ قولده کوموش قاپلي برر بازوبند ،
 بوني ميسقه (۱) بيله طوناشش اوباريم دسته لوند ،
 اوکجه پيشرو باهرق ، صوکره طوتوشمازلمي ؛
 کولاش آرتيق قيزيشير ، خصمئي طارتار خصمي ،
 اوزاير شيمدي کوكسلر ، قاووشور ؛ شيمدي ينه
 طالغه چاربار کي چاربار کريلوب بر بيه ؛
 کيمي نك چارازه کيرمش ، متمادی سوريور ؛
 کيمي شيرازه بي طارتوب آيويرمش يوريور .
 کيمي صارمه بيله چورسهم ديه صارديجه صارار ؛
 کيمي قيلچيق دوشنور ، آتئق ايچون فرصت آرار .
 عضلي کوكده لر آلتنده اويچاره چاپير
 دوشه نير طوبراغه .. هم بردها قالقارمي ؟ خاير
 بوال اکسه بيله دوشورمش ده همان چوللايور .
 اوده قورتواق ايچون درو اوبون قوللايور .
 کيمي آلمش باچه قاصناق ، او آچار ، خصمي دونر ؛
 کيمي کونده ايله کيدرکن طوبوق اللرده يتر ؛
 (۱) نسخه

کيمي جرأئي اولور ، چيفته دالار ، همده قاپار ؛
 کيمي باصقین چيقهرق قاص قانادنن چاربار .
 سيرايدن خلقي ده بر کور .. اونه جاندن خدمت ؛
 اونه رقتلي آداملر ، اونه مصوم امت ا
 ياريلان باشلري چوره بيله بوغانلرمي ديدک ؟
 کوز سيلنلرمي ديدک ؟ اينجيت اوغانلرمي ديدک ؟
 باغ سورن باشقه ، صاران باشقه ، چوزنلر باشقه ؛
 صو ويرن باشقه ، کوكوملرله کزنلر باشقه .
 شان ، شرف دويغوسي ملنده ناصل يوکسکسه ،
 مرحمت حسي ده اوبله يدي .. دکليدي ، کوسه ؟ ..
 نه او .. برشي ديدک ؟ ..
 — کچمشه ماضي ديرلر !
 — طوغرو ، لکن ..
 — براق اوغلم ، کله چکدن نه خبر ؟
 — اوني الله بيير آنجق .
 — ازيجق قول ده بيير .
 — بيله من ، چونکه کورونمز .
 — اي اما ، سزيباير .

محمد عاکف

« شرق ايللري قورولتايي » مرخصلر بيله ملاقات

— ۲ —

اوطهلي و يدي قاتلي بر بنا بزم بر شهر مزه معادلدر . بزده ثروت اوراده اولديني
 کي اشخاص محدوده نك الله نجمع ايتش دکادر . بزده هرکسک اي کوتو باشي
 هر قه جق بر قوابسي واردر . فقط اوراده او عظيم بناله صاحب اولاق هرکسک
 کاري ميدر ؟ املاک هپ سرمايه دارلک الله در . صکره اوراده اراضي مسئله سي ده
 وارکه بزده کنک هيني دکادر . اوراده بر آدم ميالونلرجه دونم اراضي بي ضبط ايتش .
 اوراده چالیشان بيکارجه انسان او آدمک کوله سي . کويي اراضي به صاحب دکلي .
 بزده ايسه کوييلرک آرزوق برر مقدار تارلاسي واردر . اما چاليشير چابالارده يته
 مسعود اوله مازه اوباشقه . بزم درلر دنزده يوق دکل . فقط اونلرک کيدن باشقه
 اولديني عرض ايتک ايسته يورم . يني بزم دردمز مثلا اراضي بي تقسيم ايتک
 ايدلش اولماز . معلوم يا ، بزده اساساً اراضينک رقبه سي بيت الماله ماندر . طوبراغه
 چالیشانلر اجير حکمنده در . بر آدم اوچ سنه صيره بر بري اکزسه تصرف هيني
 ساقط اولور . بزده کي قاعده لر کوزلدر . بولشه ويکارک يايقي ايسته ديکي عدالتي
 بزم يينه برمن بيک اوچ يوز سنه اول تاسيس ايتمشدر . اما بز او يولدن کيتيم يورز .
 او باشقه . هايدی بولشه ويکارک قاعده لر يني عيناً قبول ايدلم . حقيله تطبيق
 ايتمکدن صکره نه فائده وار ؟

صکره اونلر ديبات مسئله سنده بزدن آريابورلر . اونلرک الله باطل بزدين
 واردی که کينديلر يني بطالنه ، ضلالته دعوت ايدردی . طبيعي اونک قيود باطله سندين

آرقادا شلردن بري صورتی :
 — سزو بولشه ويکارکدن ، يا خود قومونستلکدن نه آکلاد يکيز ؟ بونلر بزم
 ايشيمزه کلير شيلري ؟ ..
 هيدالچيم افندي همان جواب وردی : — ها او مسئله باشقه . ايشيمزه
 کان جهتلري ده وار ، ايشيمزه هچ کلمه ن جهتلري ده وار . بو مسئله حقيقه بزم
 ذهنمزي چوق اشغال ايتدی . بو خصوصيه سوز سويليه جک آدملر مطلقا بردنه
 روسيه به کيدوب اونلرک حياتلر يني بقيندن کورملي ، اوندن صکره بيان مطالعه ده
 بولونميدر . هر خسته يه هيني علاج و برلز . حق هيني نوبدن اولان خسته لره
 وريان هيني علاج بيله دردرجه اولماز . خسته نك بيه سي ، احوال خصوصيه سي مطلقا
 نظر دننه آلتير . اونلر ايچون چوق اي اولان برشي بزم ايچون ده هيني نتيجه يي
 ويره چکته حکم اولونماز .
 بتمن خصوصيه لرده دردمز برله شيور . فقط برچوق خصوصياته ده آريابور .
 اونلرک حياتلري ، تشکيلاتلري ، عادات و طبائلي بزدن بوسبتون باشقه . برکه
 اوراده کي فابريقر ، اوراده کي عمله حياتي ، عمله تشکيلاتي بزده موجود دکل .
 اوراده زکينلر ، ميليونرلر بزده بزده ؟ اونلرک شهرلري ، بنا لري ، مؤسسه لري
 ياننده بزم شهرلر من برر کوي کي قاير ، اوراده کي کورد يکيز بيک طقسان ايکي

بزاولسه كه ده اولاد لر سعادته قاووشه جقدر ، بزوتون بشرتی قورتاره جقدر . بز
بوزنده صلح وسعادت تأسیس ایده جکیز .
اونك حالته باقسه کز ، آچیرسکیز :

— هلسن ، شواسکی خیاته کلده اوپ باشکه قوی ! . . . دینه جکیز کایور .
فقط امین اولوکیز که آلدانیرسکیز . خیائنده طوغان استقبالی کونشی اونك کورلری
اوله قلماشدیر مشدرکه اونك ایچون آرتیق هیچ رشیک قیمتی قالماشدر . بوکون اونك
یکانه ذوق دیدیشمک ، اوغراشقی ، اضطراب چکمکدر . واضطراب چکمزسه
اوذوقدن محروم قاله جق دینه او زولور ، راحت ده ایسته میور . طبیعی سز بوکا کول ، بلکه ده
اینا نمازسکیز . حکمز وار ، زده شاشوب قالیوردق . فقط نه چاره که قیمت بوسر کزده .
نه اولمش ، ناصیل اولمش ده بو آدم لر بوجده به طوتولاشلر ؟ حضور وراحتلری
براقورق بشرک حریتی ایچون یالین آتیق قوشیورلر ، اوغراشسیورلر ؟ کندیلری
یه میورلر ، مثلا آمریقادا کی فقرای کاسبه نك حریتی تأمین ایچون بوزیکارچه لیرلر
کوندریورلر ، حیاتلری تهلهکه قویورق پرویاغاندا جیلغه کیدیورلر . هر حالده بو قدر
فدا کارلر شخصی اندیشه ایله اولماز . بو آدم لرده بر ایمان وقناعت اولماسه بو قدر
اضطرابه قاتلا نازلر ، اونلرک ادالرتنه باقیلیرسه مطاا جهانک طوری دیکشه جک ،
بوتون ملئر اسارتدن قورتولجق ، چالیشان خلق مساعیدینک نمره سنی باشقه لرینه
قایدیر مایه جق ، بوتون انسانلر سعادته قاووشه جقدر .

چوق ایی ، چوق دلوی املاز ! اما اونی تأمین ایده بیله جکیزی ؟ طبیعی اوپر
مسئله در . واونك ایچون زمان ایستر . بر شیشی ایستهمک ، نمی ایتک باشقه در ، اونی
یایق ، ساحه فله کتیرمک ده باشقه در . اونلرای اولسنی ایسته یورلر . هم کندیلری
ایچون ، هم بوتون ملئر ایچون . فقط باقلم ، طوتوقلری یولار نزه به وارده جقدر ؟
نزه ده قرار قیله جقدر ؟ اونلر تجر به دورلری کچیریورلر . طبیعی بوجر به لر اوجوزه
مال اولما یور . بو اوغورده فدا ایدیان نفوس میلوئلری آشدی . هیا ایدیان ثروت
میلیدارلری کچدی . بوتون مملکت باشدن باشه صار صیلدی . هر شی آلت اوست اولدی .
قاریقلر طوردی . نارالار سورولدی . مشقت واضطراب هر طرفی قابلا دی . اما یارین
دها ای اولجق ؟ احتمال . فقط یا بکلن یان غایه استحصال ایدیله مزسه ؟ باقلم بو
تجر به به هر مملکتک حال و وضعیتی مساعد میور ؟ . مثلا زم بوکونکی حالز بویله برزلزه
انقلابه قطعاً تحمل دکدر . او آنده بیقیلیر کیدر . چونکه بزچوق صار صیتیلر
کچیردک . صوکره دشمنلر درت طرفزی صار مشدر . بویله ایکن برده داخلی خائله
احداث ایتک کار قائل اولورسی ؟ هم اونلرک بعض شیلری وار که بز حیاتمه او عابور .
اگر بزم اجتماعاتمز ، اقتصادیاتمز ، اعتقاداتمز ، اخلاقیاتمز . . . هر خصوصده
اونلرک ماضیسنه بکزه سیدی ، بوکون او حرکت انقلابیه نك عینله بوراده تکیون
ایتمی یک طبیعی اولوردی . ته کیم او حیاتمه آرزوق مشترک اولان اورویا ملئلری
آره سنده ایرکچ اوقیامت قویه جقدر . ایسته لر سه ده قویه جقدر ، ایسته مسه لرده .
چونکه عینی خسته نی اوراده ده واردر . روسلری بو حرکت سو ق ایدن شرائط اقتصادیه
مثلا فرانسه ده ، المانیاده ، ایتالیاده ، انگلتره ده ، آمریقادا وسائر لرده ده وار .
او تضییق مطلقا برکون قازانی باطلانه جقدر . اما بزده کی خسته نی اونلرک مرضی کچی
دکدر . بعض خصوصلرده مشامت واردر . فقط چوق خصوصاً بده آریلیر ،
اونك ایچون عینی طرز تدایوی بی تطبیقه قانیشتق بزج ، قطعاً طوغرو اوله مار . حادی
بر تقلید جیلک اولور که بز چکدی کیز هپ بو بوزدن در . ناصل غربی کور کورینه تقلید
ایتمه مز فائده ویرم دیسه بود فمه ده مدبرانه حرکت ایتمه سکه یته ضرر لی چیقاروز .
اما مقصدم یا کلیش آکلا شیلما سون . بو عظیم انقلابه قارشو بیگانه قالمق فکر نده
دکم ، بونکله نه قدر ممکن ایسه او قدر بو بوک بر اهمیت وجدیت ایله علاقه دار اولمی بز .
بو طام شمول انقلابک بوتون صفحاتی تمقیب ایتملی بز . بوندن نه صورتله استفاده ممکنسه
قطعاً اهمال ایتمه ملی بز . ذاتاً بزم الله بو بوک تصورمز اودر . حادثات جهان ایله ، انقلاب
افکار ایله هیچ علاقه دار اولما یوروز . دنیا لر آلت اوست اولور ، بشریت طوردن طوره
کیریور ، طالده بو بوک بو بوک انقلابلر وقوه کایور . بز بوتومولانه کایا بیگانه بر حالده

صیقلی لازمدر . مترقی ، متفکر بر آدم الهی هم بر ، هم اوج نصل قبول
ایدر ؟ هیچ شبهه بوق که بر کون کله جک ، بونک بطلانی آکلایجق ، حقیقی تجری
ایده جکدیله . ذاتاً خرسقیانلق دینان شی بوکون دینلکدن چیقمش ، پاپاسلرک
بر دالاورا آتی اولمش . بو قدر مترقی انسانلرک حالا پاپاسلرک باطل عقیده لرینه
میغلانوب قالمی ناصیل اولور ؟ بز چوقلر یله کوروشدک . الهی بز نه صورتله
تانی ایتدی کمزی سویلک . در حال قبول ایتدیله . یعنی بو آدم لر بوکون حقیقت
عاشق اولمشلر . او مدمش ظلم و ضلالتدن صیبرلشلر ، حریت مطلقه به چیتمشلر .
دونه طاند هر نه وارسه ، حتی دین ده داخل اولدینی حالده ، هیچ بر یله کندیلری
مقید عدا ایتمورلر . طبیعی حقلری واردر . و شیدمی به قدر ناصل او قیود باطله به
تحمل ایتدکارینه شاشماق ممکن دکدر . شیدی اونلر ظلمتدن صیبرلشلر ، قفسدن
قورتولان بر قوش صفوت و هیجانیه صاغ ، صول دینه به رک کلیشی کوزل او چیورلر .
هنوز بر طرفه قونق زمانی کله مشدر . مطاق بر بوشاق ایچنده متصل او چیورلر .
تا که قنادلری بورولونجه به قدر بو حال دوام ایده جکدر . بو حالده آرتیق اونلر
ماضی به طاند هیچ بر شینی خاطر لرینه بیله کتیرمک ایسته مزلر . حقلری ده واردر .
مادته ظلمدن ، معنا ظلمتدن عبارت او حیات ماضیه نك ایسته نه جک برجه تی ده یوق یا .
حکومت دینجه قارشولرینه چارنک ظلم هیکی دیکلیور ، نفرت ایدیورلر . قانون
دینجه تضییق منکته لری ایچینه دوشمش کی تتره یورلر ، ایشیتک بیله ایسته میورلر .
دین دینجه پاپاسلرک کندیلری ایچنه چکدیکی ظلمت وقسوت چوقورلری خاطر لرینه
کایور ، آلا بیلدیکنه قایچورلر . مدیت دینجه بیکارچه وحشت و شناعت لوحه لری
کوزلری اوکته دیکلیور ، اوندن ده قایچورلر . حریتلری تقیید ایده جک او کورینه
نه کلش سه یاقشدر ، بیتمشدر ، باشی بوش بر حیات . و کندیلری کی اولمایلری ده
دینله اولجه بولندقلری ظلم و ظلمت زندانلر نده قالمش تتی ایدیورلر ، اونلری ده
قورتارمق ایچون فریاد ایدوب طور یورلر . نیتلری کوزلدر ، آرزولری صمیمی دره
یتون بشریتک سعادتی کندیلری کی حرکتده تانی ایدیورلر . یتون دنیا اونلرک
قافله سنه قاریشون ، هپ برابر اوچولسون ایسته یورلر .

حقیقت وسعادتک آرقه سنده قوشدقلرینه ، نوره قاووشمق ایسته دکارینه هیچ شبهه
بوتدر . فقط اورایه واصل اولمشلر در ، دینلیرسه حکمه استعمال ایدلش ، خطایه
دوشولش اولور . چونکه انقلاب هنوز دوام ایدیور . نزه ده قرار قیله جفی بالی
دکدر . واقعا اسکینسی بیقیدر ، تارمار ایتدیله ، یکی حیاته طاند بر طاقم اسلر ده وضع
ایتدیله . فقط بوکون اوراده هر شی حال افراطده در . بو حرکت اعتدال دائره سنی
بولتی ایچون دها خیلی زمان ایستر . بزم آکلادینه مزه کورده اورالری ده اچوق چالقا نه جق ،
قانی مجادله لره صحنه اوله جقدر . بز ۳۲۴ ده کی اعلان حریت دورینی خاطر یکزه
کتیریکیز ، اوراده کی هیجان سر مستینک کوچک بر نمونه سنی کورمش اولورسکیز .
اونلرک کیسی یالکیز سیاسی بر انقلابدن ، آدم لرک دیکش مسندن عبارت دکل ، عصرلردن
بری تأسس ایدن حیات اجتماعیه بی دیکشدر یورلر . عظیم بر دعوی ابله اورته به آتیلشلر .
بو حرکتک ساتی اندیشه شخصی اولدیغنه دلالت ایده جک هیچ بر شی بو قدر . فقط
قولجاق ، دینیکن ، بوده نچ حرکتلری تمایله شخصی اندیشه لردن متولد ایدی . اونك
ایچون اونلر عمری قیصه اولدی . ورا نکل ده اوته کیلری کی طاقت برکون پارچه لانه جق ،
داغیله جقدر . چونکه بر عشق ایله دکل ، شخصی منفعتلر ساتقه سیله حرکت ایدیور .
و کندیلر نذ زیاده اجنیلرک آتی اولور . بولشه ویقلر بویله می یا ؟ حریتلر ده اوله بر
عشق ونشته وار که انسانلرک حیرت ایدیور . آج قالیور ، سیاه قوری اکک پیور ،
یالین آتیق کز پیور ، یته اضطراب دویمه یور ، باله کس بو حالدن ملذذ اولور ، هر کسک
توفکی دیوارنده آصیلدر . دشمن کایور ایدیلدی ، هر کس توفنکی قایه رق سوه
سوه قوشیور باقیورسکیز ، بوتون شهر خلق طویلاغمش ، طابورلر تشکیل ایتمش .
اولدور یورلر ، اولورلر . دشمنی مطلقا طرد ایدیورلر . بو قدر فدا کاراق هر حالده
بر عشق وقناعت مسته سیدر .

— واقعا بز بوکون صیقلی چکیوروز ، دیورلر ، فقط یارین راحت ایده جکیز .

سدچین آرقہ سندنہ یوہولہرق اسکی بیلدکار منزله یا شامق ، اسکی دوشونجہ لرنزله کاورواقی ایشته بورز . فقط پردہ باقیورزکہ جهان باشقہ جهان اولش ؛ ملدہ ، فندہ ، صنعتدہ ، فیکردہ عظیم تر قیلر حصہ ولہ کلش ؛ انسانلر کوکلرہ جیتہ مش ، قوشلر کی اوچیورلر . دکزلرک دینہ اینش ، بالیقلم کی صو آتندن کیدیورلر . بوتون قوای طبیعیہ بی بدتسخیرلرینہ آشلر ، بر آندہ بوتون جهانلہ قونوشیورلر . ملتلر ، اللرینی ، قولرینی باقلایان اسارت زنجیرلرینی قیرمشلر ، فردلر اطرافنی احاطہ ایدن ظلم شبکولرینی پارچہ لامشلر ، اللہک انسانلرہ بوبوک بر نعتی اولان حریتلرینہ قووشمشلر ، انسان کی یاشیورلر ، اللہک انسانلر ایچون یاراتمش اولدیننی بی پایان نعتلردن مستغید اولیورلر . کندی مملکتلرینی اعمار ایتدکدن ، کندی ہیئت اجتماعیہ لرنینی تنظیم ایلدکدن صکرہ بر سیل خروشان کی اطرافہ طاشیورلر . یاشیورلر . او زمان آیاقلریز صوبہ ایرر . حیرتدن المز بوکرمنزده قالر . طاغلی ، طاشلری دہ ووروب کلن او جوشقون سبلی چامورلہ طور دورق ایسترز . آچی تجربہ لزلہ عجز منزی آکلارز . و قوتک زبونی اولہرق رجعتدن باشقہ ازلدن برشی کلپورہ اولر نغای تر قیدہ بوکسلدکچہ بز زمین الحطاطدہ آچالریز . اولرک ہرلرچہ سورن مساعی نتیجہ سندنہ واصل اولدقلمی درجہ بہ بز بر جلدہ فیرلامق ایسترز . بالطبع نصیبہ ز خسراندن باشقہ بر شی اولماز . جانبازک ایپ اوستندہ کی ہنزلرینی پردہ تقلید ایدن صوتباری کی بزہ اولرک شکلرینی آلمقلہ کند منزی او درجہ بہ واصل اولمش عد ایدہ رز . بوبلجہ کند منزی آلداعقلہ ذلندن ذلتہ ، فلا کندن فلاکتہ بووارلانوہ کیدیورلر .

تأمین ایدہ مددک . خلقہ رفاه و سعادت یوزی کوسترہ مددک . نچہ زمانلردن بریدر ہب مصلح صفتیلہ ملتی اورادن اوراہہ سورکوب طور دق . مع التأسف ساحل سلامت وسعادتہ چیتارمہ بہ موفق اولہ مادی . دیککہ طوتدینہ از اصوللردن فائدہ یوقدر . آرتق دہا زیادہ تجربہ بہ لزوم قالمشدر ، ظن ایدرم . بز باشقہ لرنینی تقلید جیلکدن واز کچمہ لی بز ، طوغرودن طوغروہیہ خلقک احتیاجاتی نظر دقتہ آلمی ، خلقک درد لرنینی دیکلملی ، اوکا کورہ سادہ و اوجاجسز بر شکل ادارہ قرارلاشد برملی بز . شیمدی بہ قدر خانی کندمیزہ طوغرو چکوب طور دق . ہیچ بر فائدہ حاصل اولادی . شیمدی بر آزدہ خلقہ طوغرو کیدہ لم ، باقلم نہ تیجہ حاصل اولور ؛ اما نہ ہر زمانکی کی مودہ بہ تابع اولہرق تقلید جیلک ہوسنہ قاپلیرسہق طبیعی بو فرصتدن استفادہ منز اولماز . مسئلہ بی جدی وعلی بر صورتدہ تدقیق ایدہ لم . روسیہ بہ کوندرہ جکمز آدملر حویبا زوبہہ کیمسہلر اولماملی . عقلی باشندنہ ، آغیر و متفکر ، ملتلرک روحنہ ، اجتماعیاتنہ واقف ذوات اولمی . اولر خلقک رفاه و سعادتنی ایچون طوتولان اصوللری تدقیق اینہ لیلر . صوکرہ بورادہ ملتک احوال اجتماعیہ و روحیہ سی نصل حرکت ایتمک ایجاب ایدیورسہ او طریقتدن آریلمایہرق بوروبہ لیلر . یوقسہ آلایشہ قاپیلہرق اورادہ ہر کوروان شی بورادہ عیناً تطبیقہ قالمیشلہ جق اولورسہ ظن ایتمک ضرردن باشقہ بر نتیجہ حاصل اولسون . بز اورادہ تورکاردن بعض کجملر کوردک . فکر لرنینی ، حرکت لرنینی ہیچ بکنندک . اگر اولرک قفاسیلہ حرکت ایدہ جک اولسہق اوج کوندہ آناطولینک آتی اوستنہ کلر . براقیکرک اولرک قفالرینہ اویہ جق آناطولیدہ کیمسہ بولونماز . بچارہلر ، کندی ایچمزدن اولدقلمی حالہ مملکتلرک احوالہ او قدر یابانجی کوزونیورلرک انسان حیرت ایدیور .

بشریت ایچون حیاتدہ بر آن بیلہ توقف یوقدر . عالم انسانیت مقادیا طور دن طورہ انتقال ایدیور . بو تحولانہ بیکانہ قالان ملتلر ایچون ناضل حق حیات اولور ؛ یوکون قارشوکی ساحلاردہ عظم بر فکر انقلابی وقوعہ کلش ، بر آزدت ابدلسہ طوتوشان یانینک آلورلی کورولہ بیلہ جکدر . ظن ایدرمیسکیزکہ بو انقلاب بوتون جہانہ سرایت ایتتہ جکدر ؛ بو بر طوفاندک بولک اوکنہ طورہ جق ہیچ بر قوت یوقدر . چوق کچمہ جک ، بوتون دنیایی قاپلایاجقدر . یوکون عقلی باشندنہ اولان ہر ملت روسیہ دہ انقلاق ایدن بو انقلاب ایلہ علاقہ داردر . عینی خستہ تانہ دوچار اولان نیجہ دولت تختلری بو کون غیچ بردایور . ہر ملت بو صصارصینتی بی ناضل کچیرہ جک دبیہ اندیشہ ایدوب طورہ مقیدہ در . واقسا بز اولرکی دکلز . بز بنیہ اجتماعیہ منز اولردن فرقلیدر . بو صصارصینتی دن اولرکی بز ، بز مسلمان عالمک پروامز یوقدر . فقط بوبلہ اولقلہ برابر ، او حرکتی قارشولامالی بز . او جوشقون سیلک مملکت مزده تخریبات ایقاعنہ میدان بولماسی ایچون شیمیدن بنیہ اجتماعیہک ایجاباتی وجہلہ لازم کلن مجرالی حاضرلامالی بز . او وقت شرقدہ کی بو انقلابدن بکلدیکمز فائدہ بی استحصا ل ایتش اولورز . یوقسہ ہر زمانکی کی بو انقلابدہ ابتداسندنہ یابانجی قاپلیرسہق صوکرہ اک زیادہ ازیان بنہ بز اولورز .

حاصلی بومسئلہ چوق نازکدر . اولہ قولای قولای حکم ویریلہ منز ، بو خصوصدہ فکر بیان ایدہ بیلہ بہ بز مضاعفہ منز کافی دکلدہ ، بز کندی فکر منزہ کورہ بعض شیلرینی چوق بکنندک . فقط بعض جملرینی دہ حوصلہ منز آلامدی . ذاتاً اولردہ اساساتی ہنوز تمامیلہ تقریر ایتدیلر . اولردہ قہم قہم . بعضلری چوق مفراط . بولر خالص قومونیسٹلر . بولردن مین ہیچ برشی طانیایورلر . بز قسمی دہ بز آزدہ معتدل کہ بولردہ بولشہ و یقلزہ بولر ہر کس ایستہ دیک بر دینہ منسوب اولور ، و بولوندیننی دیندہ سربست اولور ، دیورلر . طبیعی بولرک آردہ سندنہ دہ مناقشہلر ، مبارزہ لروارددر . اولر شیمدی تجربہ دوری کچیریورلر . و کون کچنکچہ دہ از یادہ اعتدالہ میل ایدیورلر . اسکیدن ہیچ مناقشہ یوقش ، قومونیسٹلک ، بولشہ و بقلک حقتدہ ہیچ کیمسہ نک برسوز سوبلہ مہ بہ صلاحیتی یوقش . در حال اک شدید جزالری تطبیق ایدرلر مش . فقط شیمدی آرتق بو شدندن واز کچمشلر . ہلہلرندہ سوبلہ نن سوزلری دیکلہ بورلر . حتی بر کون زینوویہف قونفرہ دہ قلقوب دیدی کہ :

— ہر کیم بولیشہ و بکاردن بر ظلم ، بر استکبجہ کوردیسہ آچیتی آچیق سوبلہ سون . ہیچ کیمسہ دن پرواسی اولماسون . بز قصورلر منزی اصلاح ایدہ جکمز . احتمال کہ بعضاً خطا ایدرز . فقط خطالر منزی تصحیح ایتک وظیفہ منزر . بعض شیلری منز زدن دہا ابی کورہ بیایرسکیز . اونک ایچون ہر کسک اغظارات خیرخواہانہ دہ بولونسہق منی ایدرز . بونک اوزینہ بر آذر با بجانلی قالدی . بولیشہ و بکاردن اوزون اوزادی بہ شکایاندہ بولوندی :

— فلان پردہ شوبلہ ظلم ایتدیکمز ، فلان محلدہ شوبلہ حق منز حرکت ایتدیکمز ، فلان خصوصیاتدہ شوبلہ با کلش حرکتدہ بولوندیکمز .

دییہ برر صایدی . ہب بولر ضبط جریدہ سنہ کچدی . اسکیسنہ نسبتلہ شیمدی خبلی اعتدال وارددر ، ظن ایدرم ، و کیتدکچہ دہ از یادہ اعتدال دائرہ سنہ کلجکارددر . اونک ایچون دیورم کہ اورادہ کی انقلاب ہنوز قرار قیامہ مشدر . بز فکر منزہ صکرہ اورادہ افکار بر مدت دہا چالقالاندقندن صکرہ نہایت معتدل بر سوسیالیست حکومت تأسس ایدہ جک و بوشکل بوتون جہاندہ تمام ایلہ جکدر . اونک ایچون مسئلہ چوق نازکدر . آلایشہ قاپلہ ماق ، چوق احتیاطلی ، و دوشنور قفالی اولتی لازمدر . مسئلہ نک بردہ سیاسی صفحہ سی واردر کہ بونی حسن ادارہ ایتک رجال سیاسیہ ایچون اک منہم بر وظیفہ در ، شرقی و بوتون اسلام طانی ایدر بالیست و قاپیتالست ہر یک منہم

یوکون بز ہر ملتنن زیادہ بو انقلاب ایلہ علاقہ دار اولمی بز . مختلف مساکرہ منسوب متعدد ہیٹلری روسیہ بہ کوندرملی بز . بو حرکت اجتماعیہ بی یقیندن تدقیق و تتبع ایتدیرملی بز . بالکنز رجال سیاسیہ دن مرکب ہیٹلر کوندرملکہ اکتفا ایتہ ملی بز . حقوق شناسلردن مرکب بر ہیٹ کوندرملی بز . آرقہ سندنہ علمادن مرکب بر ہیٹ کوندرملی بز . اقتصاد یوندن مرکب بر ہیٹ کوندرملی بز . مسکرلردن مرکب بر ہیٹ کوندرملی بز . الخ . . . بو انقلابک ماہیت حقیقیہ سنہ انفاذ نظر ایچون بوبلہ آریہ آری . ہیٹلرک کوزبلہ تدقیق ایتدیرمک لازمدر . اولرک ویرہ جکری راپورلری منرج وتوحید ایلہ اساسلی بر فکر حاصل ایتدکدن صکرہ اختیار اولنہ جق خط حرکت بالطبع ملت منز ایچون فائدہ لی اولور . بز بوکون ادعا ایدہ بیایری بز کہ بوشکل سیاسی ایلہ ، متنسخ غریبک کوفلنمش نظریات و قانونلریلہ خلقک رفاه و سعادتنی تأمین ایدرز ؛ ظن ایتمک بونی ادعا ایدہ بیلہ جک عقلی باشندنہ بر آدم بولونہ بیلین . (تنظیمات) دن بری یوقدر زمان کچدی ، بوساختہ تقلید جیلک دن ضرردن باشقہ نہ فائدہ حاصل اولدی ؛ شکلدن شکلہ کیردک . بنہ ہدالتی

بوکونکی مسئله ایبریا ایست و قاپیتالیست مسئله سیدر . یعنی ظالم ایله مظلوملر مبارزه سیدر . روسلر کی مسلمانلرکده بونی ادراک ایتملی لازمدر . ایلروده نه اوله حق ؟ او مسلمانلرک درایت و کیاستنه تابع بر مسئله در . بوکون قارشو سزده کی مشترک دشمنی تبه له مک مسئله سی واردر . بوکون محکومیتدن قورتولر قی شرق ملتیرینک استقلاللرینی تأمین ایتمک مسئله سی واردر . بونجه نتیجه سی نه اولور ؟ کوزمنی آچار سه ق هر حالده بزم ایچون ضررلی اولماز ، ظن ایدرم . روسلر بیله بوکون بونک نتیجه سندن قورقما یه قی آسیایی تسلیح ایدیورلر . او حالده بولشه - و یقلره قارشو معارض روضعت آتی اسلامک منافع عالی سی ایچون قطعاً ، و اتق دکادر . چونکه بوکونکی مسئله انسانیت مسئله سی ، ظالم - مظلوم مسئله سیدر . محکوم ملتلی اسارتدن خلاص ایتمک ، شرق غربک محکومیتدن قورتارمق ، همیزک دشمنی اولان انکلیز و متفقلرینی سرنکون ایتمکدن باشقه شیلری دوشونمک طوغری دکادر . هله بر کره دشمنک باشی از یلسونده آتی روسلرله دوستلغیزک دوامنه مانع برشی قالماز . اونک ایچون بولشه و یقلره مناسبات حسنه تأسیس ایتمک و بونی اساسلا دیرمق منافع عالی اسلامیه ایجاباتنددر .

بومسئله چوق اهمیتلیدر . بونک اهمیتنی هر کسندن زیاده اسلام علماسنک تقدیر اتتمی لازمدر . فقط نه چاره که بزم علماسنر اسلام اقوامنک حیات سیاسیله بینه تاند بوکوی مسئله لره هیچ اشغال ایتمورلر . اسلامه خدمتک یوللرینی بیلمورلر .

بعضیلری ده مع التأسف حادی فرقه جیلق جریانلرینه کنده لیرینی قایدیرمشرله ، یو کسک نظرله اسلامک منافع عالی سی تقدیر ایده میورلر . بوکون آناطولی قیام و حرکتنک ، آناطولی قوای ملیه ستنک آسیاده کی اهمیت و عظمتنی کورسلر او وقت بلکه حقیقی کلارلردی . مظلوملر مک بونلرک اکثریتی تشکیل ایدن مسلمانلر در خدمت زمانیدر . بویله برفر صتک برده ظاهر ایده چکی نه بلیدر ؟ بوندن استفاده ایتمک کناهدر . واقعا بومسئله نازکدر . ایکی طرفلی قیلج کی در . اما حسن اداره ایدیلمیرسه هیچ شهبه سز منفعتدن باشقه . برشی حاصل اولماز . اونک ایچون ایسته بورم که روسیه به ، آسیا به چوق هیئتلر کوندرلسون . بالخاصه علما بوایشک عظمت و اهمیتنی تقدیر ایتمورلرده بوتون موجودیتلرله چالیشسونلر ، محکوم ملتلرک استقلاللی مبارزه سندنه اونک صفرله کس و ونلر ؛ خلقی ارشاد ایدرک وحدتی تأمین ایتمورلر . استقبال بزم مظلوم ملتلر کدر . انکلیزلرک و متفقلری اولان ظالملرک بیقیله جنی زمان تقرب ایتمشدر . قونفره به اشتراک ایدن اوج بیک بشیوز سرخس هب بونفنا هتله مملکتلرینه هودت ایتمیلر . الله جمله سزنی مجاهده سزیده موفق ایتمسون . ۱۷ تشرین اول ۱۳۳۶

اشرف ادیب

شئون

آطنه ده فرانسر مظلومی :

آطنه ده فرانسرلر اهالی ، مسئله به قارشو مظلوم و تضییقانه دوام ایدیورلر . بیکجه قریه مسلمانلر نندن بش کیشی اعدام ایلمشدر . آطنه ، طرسوس خطلی جوارنده کی کویلر اهالیسی قادی نلر ده داخل اولدینی حالده فرانسرلر طرفندن مذکور خطک تممیر اتتمده اسپر کی چالیشدی ر لمقده در .

سور معاهده سنک زدی :

سور معاهده سنک کاش لم بکن عدا بدلمسی حقنده تورکیا بیوک ملت مجلسی حکومتی هیئت سرخصه سی طرفندن ارمنی سرخصلرینه واقع اولان تحریری تکلیفه ارمنیلر صورتی آسیده مندرج جوابی ویرمشرلدر :

سور معاهده سی تورکیانک منافع حیاتیله سنه منافی وه صر عدا بدن تورکیا

واسارتندن قورتارمق ایسترسه ک مطلقا بولشه و یقلره برابر حرکت ایتمک مجبوریتنده اولدیغیزی آکلایلی بز . مادام که بوکون بولشه و یقلر انکلیزلرله و متفقلرله حال مخصوصه ده درلر ، بزم ایچون بوکون برفر صتدر . بزاونلر محتاج اولدیغیزی کی اونلرکده بزه احتیاجلری واردر . قونفرده بوتوز شرق اقوامنک بزه قارشو اولان توجه و رابطه لری کور دیلر . طبیعی بونی و یه ف کی عقلی بر آدم بونی نظر دفته آلمشدر . شرق کنده لیرله برابر حرکت ایتمک ایچون مطلقا شرقک باشنده بزم اولما سز ضروریدر . اسلام اقوامنک حسیانی اهمال ایدیلمیر . بوکون بولشه و یقلرک ای بوکون خصمی انکلیزده در . و آسیاده انکلیز محکمینی قیرمق بولیشه و یقانی ایچون بر حیات ممت مسئله سیدر . انکلیزک سر نکون اولسی ایسه مطلقا شرق اقوامنک حرکت ر قیامنه وابسته در . انترناسیونالک باکوده طوبیلا عسندده بوکون بر حکمت سیاسییه واردر . ایستاتنده قازانه میان بولشه و یقلر بونک انتقامنی شرقده ، هندستانده آله جقلدر . اونک ایچون هم حدود اولان افغانستانه چوق اهمیت ویرییورلر . افغان اردوسی تنظیم و تسلیق ایچون اللر نندن کن معاوتی دریغ ایتمه یورلر . شیمدی ده آذربایجانده سفر بولک اعلان ایتمیلر . ایراندی بولان انکلیزله قارشو بوسفر حاضر لانیور . اخیراً (دهشت) ی اشغال ایدن انکلیزلی انزولی به صوقامق ، بحر جزر ساحلر نندن اوزاق بولندیرمق لازمدر . دیگر طرفدن ورائسکل ایله اقصای شرقده کی سیمیانونف اردولر ننگ ده حسابی کسینک ضروریدر . یعنی بولشه و یقلر ایچون حل اولونه جق ده اخیلی مسائل واردر . و بوتون بومسائلده مسلمانلرک برابر حرکتی لازمدر .

مسلمان قوملرک بعضلری ایسک دقایقنه واقفدرلر . بولشه و یقلره آکلای شرق استقلاللرینی تأمین ایتمک و قوتلنمک ایسته یورلر . ذاتاً بوکون شرق اقوامی ایچون ، یعنی محکوم ملتلر ایچون بوندن باشقه بر یولیتیه تعقیبی قطعاً موافق دکادر . بولشه و یقلره قارشو حرکت انکلیزک کک کنه باغ - ورمک در . بوا یسه محکومیتدن قورتولماق دیمکدر نته کم آذربایجانده کی مساوات فرقه سی هر ناصیسه بویله بر خطا ارتکاب ایتمیلر . بولشه و یقلره معارض روضعت آلدیلر ، وضیق لایقیله احاطه ایده مییلر . حالبوکه بولشه و یقلر ایچون غاز مسئله سی حیات ممت مسئله سی در . باکودن بولشه و یقلر استفاده ایتمسه یا شایه مازلر . نه شنند و فرلی ایشله به بیلیر ، نه بحر جزر ده کی واپورلری . آذربایجان حکومتی روسیه ننگ بواجباجنی مطلقا نظر دفته آتی مجبوریتنده ایدی . بو خصوصیه نه قدر فدا کاراق یا حق تمکنسه یا به جقدی . ایسی صلحاً تسویه ایده چکدی . بولشه و یقلری بر دوست صفتیه قبول ایده چکدی . حال بوکه مع التأسف بویله اولادی . انکلیز حیل و تسویلاتی اوراده قان دوکدر مک سب اولدی . کنبه حادثه سندنه بیکارجه مسلمانلر تانف اولدی . ارمنیلر بومسئله ده بوکون بررول چور دیلر . هر حالده بولشه و یقلرک آذربایجان به بصورتله کبریشی ای اولادی . آذربایجانک اردوسی طاغیلدی . ارمنیلر بر مدت ایچون بوندن چوق استفاده ایتمیلر . واقعا شه دی مسئله باشقه بر صفحه به کیریور . فقط نه به یارادی ؟ آذربایجان دیپلوماتلری صانکه سیاستمی کورستدیلر ؟ هر نه ایسه شیدی بومسئله ننگ مناقشه سی زمانی دکادر . مقصدم بوکون شرق اقوامنک بولشه و یقلرله آکلایسه سی منافع حیاتیله لری ایجاباتندن اولدیغینی عرض ایتمکدر . نته کم بوحقیقی ادراک ایدنلرک اکثریتی تشکیل ایتمکینی مع المنونیه کوردک . (شوری) اصول اداره سی شرق ملتلی آره سندنه کوندن کونه تمم ایدیور . قونفره ننگ طاغیله جنی صیره ده ایدی ، بخاراده شوروی حکومتی اعلان اولوندی .

بوتون اسلام اقوامنک عینی شکل اداره نی قبول ایتملی بین الاسلام وحدتی تأمین نقطه نظر نندن حقیقه شایان اهمیتدر . اگر بو مسئله نی ادراک واحاطه ایده چک متفکر اسلام علماسی اولسه ایش باشقه درلو اولور ، حتی بعض متعصب خرسایانلر اسلام اقوامنک انتباهی بر اتحاد اسلام مسئله سی اورته به جیقه ااره جفی ایلری سورده رک بولشه و یقلری مسانلرله برابر حرکتدن منج ایتمک ایسته یورلر . بونلره قارشو بویله بر اتحادیه ضمانت اولونه جفته دائرله نین تأمینات ویرییور . بزبویله بر تأمینات ویرلمسنی طبیعی حد ایدرز . چونکه مسلمانلرک بولشه و یقلره باردیم اتجمعی ده اسلاو اتحادینی حصوله کتیرمک ایچون دکادر . لنین ، اسلام اقوامنک انتباه و قیامنی ضروری عدا بدیور . و بوکون دین مسئله سنک موضوع بحث اولما دیغینی ایلری سورییور . فی الحقیقه